

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

19 decembrie 2013*

„Recurs — Acțiune în anulare — Articolul 263 al patrulea paragraf TFUE — Dreptul la o cale de atac — Calitate procesuală activă — Persoane fizice sau juridice — Act care le privește individual — Act normativ care nu presupune măsuri de executare — Decizie prin care o schemă de ajutoare de stat este declarată incompatibilă cu piața comună — Dreptul la protecție jurisdicțională efectivă”

În cauza C-274/12 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 1 iunie 2012,

Telefónica SA, cu sediul în Madrid (Spania), reprezentată de J. Ruiz Calzado și de J. Domínguez Pérez, abogados, precum și de M. Núñez Müller, Rechtsanwalt,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de P. Němečková și de C. Urraca Caviedes, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnul K. Lenaerts, vicepreședinte, domnul A. Tizzano, doamna R. Silva de Lapuerta, domnii T. von Danwitz, E. Juhász și A. Borg Barthet, președinți de cameră, domnii G. Arestis, E. Levits, A. Arabadjiev, doamna A. Prechal și domnii E. Jarašiūnas și C. Vajda (raportor), judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 4 februarie 2013,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 21 martie 2013,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: spaniola.

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Telefónica SA (denumită în continuare „Telefónica”) solicită anularea Ordonanței Tribunalului Uniunii Europene din 21 martie 2012, Telefónica/Comisia (T-228/10, denumită în continuare „ordonanța atacată”), prin care s-a respins ca inadmisibilă acțiunea având ca obiect anularea articolului 1 alineatul (1) din Decizia 2011/5/CE a Comisiei din 28 octombrie 2009 privind amortizarea fiscală a Fondului comercial financiar în cazul achiziționării unor titluri de participare străine C 45/07 (ex NN 51/07, ex CP 9/07) pusă în aplicare de Spania (JO 2011, L 7, p. 48, denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Istoricul cauzei

- 2 Articolul 12 alineatul 5 din Legea 43/1995 din 27 decembrie 1995 privind impozitul pe profit (BOE nr. 310 din 28 decembrie 1995, p. 37072) prevedea că, în anumite condiții, prin achiziționarea unor titluri de participare într-o întreprindere care nu este stabilită pe teritoriul Spaniei se poate constitui un fond comercial care poate fi amortizat într-o perioadă de până la 20 de ani, reducându-se astfel sarcina fiscală a cumpărătorului (în continuare „schema în cauză”).
- 3 Comisia Europeană a considerat că schema în cauză, care nu era aplicabilă achiziționării de titluri de participare în societăți stabilite în Spania, constituia un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE și, în consecință, a inițiat o procedură oficială de investigare în temeiul articolului 88 alineatul (2) CE printr-o decizie din 10 octombrie 2007, prin care invita Regatul Spaniei și beneficiarii potențiali ai acestei scheme să prezinte observații.
- 4 La finalizarea procedurii, Comisia a adoptat decizia în litigiu.
- 5 Articolul 1 alineatul (1) din decizia în litigiu constată că schema în cauză a fost aplicată cu încălcarea articolului 88 alineatul (3) CE și o declară incompatibilă cu piața comună.
- 6 Cu toate acestea, Comisia a recunoscut că, anterior inițierii procedurii oficiale de investigare și în urma declarațiilor a doi comisari în fața Parlamentului European, a oferit garanții specifice, necondiționate și concordante, de o asemenea natură încât beneficiarii schemei menționate au putut să își facă speranțe justificate în ceea ce privește faptul că aceasta din urmă era legală, în sensul că, din cauza lipsei unui caracter selectiv al schemei, aceasta nu intra în domeniul de aplicare al normelor privind ajutoarele de stat. În consecință, Comisia a considerat că beneficiarii menționați puteau în mod legitim să creadă că niciun ajutor nu urma să fie recuperat și, prin urmare, a decis că avantajele acordate anterior datei de 21 decembrie 2007, care este data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* a deciziei Comisiei de deschidere a procedurii oficiale de investigare, puteau fi menținute în anumite condiții.
- 7 Acesta este motivul pentru care articolul 1 alineatul (2) din decizia în litigiu prevede că schema în cauză poate continua să se aplice, în temeiul principiului protecției încrederii legitime, pentru achizițiile de titluri de participare efectuate înainte de data menționată.
- 8 În temeiul articolului 4 alineatul (1) din decizia în litigiu, Regatul Spaniei este obligat să recupereze ajutorul incompatibil prevăzut la articolul 1 alineatul (1) din aceasta de la beneficiarii ale căror drepturi în întreprinderi străine, achiziționate în contextul achizițiilor intracomunitare de titluri de participare, nu îndeplinesc condițiile descrise la articolul 1 alineatul (2) din această decizie.
- 9 Articolul 5 din decizia în litigiu prevede că recuperarea ajutorului în cauză este imediată și efectivă și că Regatul Spaniei se asigură că această decizie este pusă în aplicare în termen de patru luni de la data notificării sale.

- 10 În sfârșit, articolul 6 din decizia în litigiu prevede că Regatul Spaniei este obligat să transmită Comisiei o serie de informații și să o informeze în continuare cu privire la progresele înregistrate în adoptarea măsurilor naționale în vederea punerii în aplicare a acestei decizii. În special, în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (a) din aceasta, Regatul Spaniei este obligat să transmită Comisiei lista beneficiarilor care au primit ajutor în temeiul schemei în cauză. Este cert că Telefónica figura pe această listă.
- 11 În cursul anilor 2005 și 2006, Telefónica achiziționase două participații, într-o societate stabilită în Republica Cehă și, respectiv, în alta, cu sediul în Regatul Unit, beneficiind de schema în cauză și, în cele două cazuri, aceste achiziții interveniseră înainte de data prevăzută la articolul 1 alineatul (2) din decizia în litigiu.

Procedura în fața Tribunalului și ordonanța atacată

- 12 Prin acțiunea îndreptată împotriva deciziei în litigiu, introdusă la 21 martie 2010, Telefónica a solicitat anularea articolului 1 alineatul (1) din această decizie.
- 13 Prin act separat depus la grefa Tribunalului la 30 septembrie 2010, Comisia a ridicat o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 114 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului. Aceasta a susținut că acțiunea era inadmisibilă pentru motivul că Telefónica nu demonstrase nici că avea un interes de a exercita acțiunea, nici că era vizată în mod individual de decizia în litigiu. Telefónica a prezentat observații scrise cu privire la această excepție de inadmisibilitate.
- 14 Prin ordonanța atacată, Tribunalul a respins acțiunea Telefónica ca fiind inadmisibilă în temeiul celei de a doua dintre cele două cauze de inadmisibilitate invocate de Comisie. Tribunalul a considerat, la punctul 41 din ordonanța atacată, că decizia în litigiu nu privește individual Telefónica, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, și, la punctul 45 din aceeași ordonanță, că această decizie nu poate fi calificată drept act care nu presupune măsuri de executare, în sensul ultimei teze a acestei dispoziții. În consecință, Tribunalul a respins acțiunea Telefónica fără a examina prima cauză de inadmisibilitate, întemeiată de lipsa interesului de a exercita acțiunea.

Concluziile părților

- 15 Telefónica solicită Curții:
- anularea ordonanței atacate;
 - constatarea admisibilității acțiunii în anulare în cauza T-228/10 și trimiterea cauzei spre judecare Tribunalului pentru ca acesta să se pronunțe cu privire la fondul litigiului;
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată efectuate în „procedurile referitoare la admisibilitate în fața celor două instanțe”.
- 16 Comisia solicită respingerea recursului și obligarea Telefónica la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

- 17 Telefónica invocă trei motive în susținerea recursului. În primul rând, aceasta reproșează Tribunalului o încălcare a dreptului său la protecție jurisdicțională efectivă. În al doilea rând, aceasta arată că Tribunalul a interpretat în mod eronat articolul 263 al patrulea paragraf TFUE atunci când a considerat că decizia în litigiu nu o privește individual. În al treilea rând, în opinia acesteia, Tribunalul a interpretat în mod eronat noțiunea de act care nu presupune măsuri de executare în sensul ultimei teze a aceleiași dispoziții.

- 18 Problema dacă dreptul la protecție jurisdicțională efectivă al Telefónica este pus în discuție prin ordonanța atacată se ridică numai dacă Tribunalul a declarat acțiunea Telefónica inadmisibilă în temeiul unei interpretări corecte a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE. În consecință, primul motiv invocat de Telefónica în susținerea recursului trebuie examinat numai după examinarea celorlalte două motive ale acestuia, întemeiate pe erori de drept săvârșite de Tribunal în interpretarea dispoziției menționate.
- 19 Pe de altă parte, trebuie amintit că articolul 263 al patrulea paragraf TFUE prevede două cazuri în care calitatea procesuală activă este recunoscută unei persoane fizice sau juridice pentru a formula o acțiune împotriva unui act al cărei destinatar nu este. Pe de o parte, o astfel de acțiune poate fi formulată cu condiția ca acest act să o privească direct și individual. Pe de altă parte, o astfel de persoană poate introduce o acțiune împotriva unui act normativ care nu presupune măsuri de executare dacă acesta o privește direct.
- 20 Dacă decizia în litigiu ar trebui să fie considerată drept act normativ care nu presupune măsuri de executare, astfel cum susține Telefónica în cadrul celui de al treilea motiv, nu ar fi necesar ca aceasta din urmă să demonstreze că, astfel cum susține în cadrul celui de al doilea motiv, această decizie o privește individual. Prin urmare, trebuie analizat în primul rând al treilea motiv.

Cu privire la al treilea motiv

Argumentele părților

- 21 Telefónica arată că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept considerând că deciziile în materia ajutoarelor de stat precum decizia în litigiu presupun măsuri de executare în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE.
- 22 Telefónica arată că decizia prin care se declară incompatibilitatea unei scheme de ajutoare de stat cu piața comună are efect direct și nu necesită măsuri de executare întrucât determină imediat nelegalitatea ajutoarelor acordate și implică în mod normal obligația statului membru respectiv de a le recupera. Măsurile care intervin ulterior unei astfel de decizii, care pot fi necesare în vederea punerii în aplicare a obligației de recuperare a ajutoarelor de la anumiți beneficiari, precum cele prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din decizia în litigiu și reținute de Tribunal la punctul 43 din ordonanța atacată, nu ar privi decât o obligație cu caracter accesoriu care nu poate repune în discuție efectul direct al articolelor din dispozitivul acestei decizii. În opinia Telefónica, dacă s-ar admite, astfel cum consideră Tribunalul, că reprezintă o măsură de executare, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE, orice fel de măsură, indiferent cât de neimportantă, pe care un stat membru este obligat să o adopte pentru punerea în aplicare a unui act al Uniunii, o mare varietate de acte normative ar fi automat exclusă din domeniul de aplicare al acestei dispoziții, în contradicție cu obiectivul urmărit de legiuitorul Uniunii care vizează facilitarea accesului la Tribunal al particularilor ale căror interese sunt afectate de acte cu caracter nelegislativ adoptate de instituțiile acesteia din urmă.
- 23 Potrivit Comisiei, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept concluzionând că decizia în litigiu nu poate fi calificată drept act care nu presupune măsuri de executare.
- 24 Având în vedere că noțiunea de măsuri de executare nu este definită în tratate, ar părea logic ca aceasta să fie interpretată literal, cu alte cuvinte să se considere că aceasta se referă la orice act juridic necesar pentru executarea altui act juridic. Semnificația literală a acestei noțiuni ar fi echivalentă cu cea reținută de avocatul general Jacobs la punctul 43 din concluziile prezentate în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 25 iulie 2002, Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul (C-50/00 P, Rec., p. I-6677), pentru a semnala o eventuală lacună în sistemul jurisdicțional al Uniunii. Potrivit Comisiei, din documentele aferente lucrărilor Convenției europene însărcinate cu elaborarea Tratatului de

instituire a unei Constituții pentru Europa (JO 2004, C 310, p. 1) reiese că, la momentul elaborării dispoziției care ulterior a devenit ultima teză a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, intenția puterii constituante era de a acoperi această posibilă lacună în sistemul jurisdicțional al Uniunii Europene. Comisia consideră că relaxarea condițiilor privind calitatea procesuală activă răspundea astfel dorinței de a face ca particularii să beneficieze de o cale de atac directă împotriva actelor cu aplicabilitate generală, însă limitând-o la cazurile în care acestor particulari le este imposibil să conteste validitatea unui act de executare.

- 25 Comisia adaugă că, atunci când un act normativ necesită o măsură de executare, indiferent dacă este vorba de o măsură națională sau de o măsură luată la nivelul Uniunii, protecția jurisdicțională a particularilor este asigurată prin posibilitatea acestora de a contesta legalitatea măsurii de executare invocând, dacă este cazul, o excepție de nelegalitate privind actul normativ de bază care constituie temeiul unei astfel de măsuri. Așadar, nu este necesar ca acesta să aibă calitate procesuală activă pentru a ataca direct actul de bază.
- 26 În ceea ce privește decizia în litigiu, nu ar exista nicio îndoială că o decizie care obligă un stat membru să recupereze ajutoarele declarate incompatibile cu piața comună necesită măsuri de executare. Potrivit Comisiei, o astfel de decizie are drept unic destinatar statul membru respectiv și nu poate da naștere obligației de plată directă pentru beneficiari. Comisia amintește în această privință că, conform articolului 288 al patrulea paragraf a doua teză TFUE, în cazul în care indică destinatarii, decizia este obligatorie numai pentru aceștia. Comisia consideră că, pentru ca o obligație să se aplice beneficiarilor, este necesar ca statul membru să adopte măsuri de executare care să constea în obligarea acestora din urmă să restituie ajutoarele primite în mod nejustificat. Pe de altă parte, decizia în litigiu ar impune Regatului Spaniei alte măsuri de executare, în plus față de obligația de recuperare, precum obligația de a pune capăt schemei în cauză.

Aprecierea Curții

- 27 Astfel cum a arătat avocatul general la punctele 40 și 41 din concluzii, noțiunea „acte normative [...] care nu presupun măsuri de executare” în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE trebuie interpretată în lumina obiectivului acestei dispoziții, care constă, astfel cum reiese din geneza sa, în a evita ca un particular să trebuiască să încalce dreptul pentru a putea avea acces la o instanță. Or, atunci când un act normativ produce efecte în mod direct asupra situației juridice a unei persoane fizice sau juridice fără a fi necesare măsuri de executare, aceasta din urmă ar risca să fie lipsită de protecție jurisdicțională efectivă dacă nu ar dispune de o cale de atac directă în fața instanței Uniunii pentru a contesta legalitatea acestui act normativ. Astfel, în lipsa unor măsuri de executare, o persoană fizică sau juridică, deși vizată direct de actul în cauză, nu ar fi în măsură să obțină un control jurisdicțional al acestui act decât după ce a încălcat dispozițiile actului menționat prevalându-se de nelegalitatea acestora în cadrul procedurilor inițiate împotriva sa în fața instanțelor naționale.
- 28 În această privință, trebuie precizat în primul rând că, atunci când un act normativ presupune măsuri de executare, controlul jurisdicțional al respectării ordinii juridice a Uniunii este asigurat, indiferent dacă respectivele măsuri provin de la Uniune sau de la statele membre. Persoanele fizice sau juridice care nu pot, din cauza condițiilor de admisibilitate prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, să atace direct în fața instanței Uniunii un act normativ al Uniunii sunt protejate împotriva aplicării în privința lor a unui asemenea act prin posibilitatea de a ataca măsurile de executare pe care le presupune acest act.
- 29 Atunci când punerea în aplicare a unor asemenea acte revine instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii, persoanele fizice sau juridice pot să introducă o acțiune directă la instanțele Uniunii împotriva actelor de punere în aplicare în condițiile prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE și să invoce în susținerea acestei acțiuni, în temeiul articolului 277 TFUE, nelegalitatea

actului de bază în cauză. Atunci când această punere în aplicare revine statelor membre, persoanele respective pot să invoce nevaliditatea actului de bază în cauză la instanțele naționale și să le determine pe acestea să sesizeze Curtea, în temeiul articolului 267 TFUE, pe calea întrebărilor preliminare (Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul European și Consiliul, C-583/11 P, punctul 93).

- 30 În al doilea rând, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 48 din concluzii, pentru a aprecia dacă un act normativ presupune măsuri de executare, trebuie să se facă o raportare la poziția persoanei care invocă dreptul la acțiune în temeiul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE. Așadar, nu are relevanță aspectul dacă actul în cauză presupune măsuri de executare în privința altor justițiabili.
- 31 În al treilea rând, pentru a verifica dacă actul atacat presupune măsuri de executare, trebuie să se facă referire numai la obiectul acțiunii și, în cazul în care un reclamant nu solicită decât anularea în parte a unui act, trebuie luate în considerare, dacă este cazul, numai măsurile de executare pe care le presupune eventual această parte a actului.
- 32 Acestea sunt precizările în lumina cărora trebuie examinat al treilea motiv invocat de Telefónica în susținerea recursului său.
- 33 Astfel cum a arătat avocatul general la punctul 33 din concluzii, acțiunea formulată de Telefónica are ca unic obiect contestarea incompatibilității parțiale cu piața comună a schemei în cauză, astfel cum este aceasta declarată la articolul 1 alineatul (1) din decizia în litigiu, și nu critica recuperarea ajutoarelor, dispusă la articolul 4 alineatul (1) din aceasta, nici celelalte somații adresate Regatului Spaniei la articolul 6 alineatul (2) din această decizie.
- 34 În primul rând, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 48 din concluzii, declararea incompatibilității parțiale cu piața comună a schemei în cauză, enunțată la articolul 1 alineatul (1) din decizia în litigiu, este adresată numai statului membru destinat al deciziei, în speță Regatul Spaniei, astfel încât această decizie nu este obligatorie în privința altor persoane conform articolului 288 al patrulea paragraf TFUE.
- 35 În al doilea rând, articolul 1 alineatul (1) din decizia în litigiu are drept obiect exclusiv declararea incompatibilității cu piața comună a schemei în cauză. Acesta nu definește consecințele specifice pe care această declarație le are pentru fiecare dintre contribuabili, consecințe care se vor materializa în acte administrative precum o decizie de impunere, care constituie ca atare o măsură de executare pe care articolul 1 alineatul (1) din decizia în litigiu o „presupune” în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE.
- 36 În consecință, Tribunalul a considerat în mod întemeiat, la punctul 44 din ordonanța atacată, că măsurile având ca scop punerea în aplicare a deciziei de incompatibilitate, între care în special cea care constă în respingerea unei cereri de a beneficia de avantajul fiscal în discuție, respingere pe care reclamanta va putea de asemenea să o conteste la instanța națională, sunt măsuri de executare a deciziei în litigiu.
- 37 O astfel de constatare este prin ea însăși de natură să motiveze respingerea argumentelor pe care Telefónica le-a invocat în fața Tribunalului potrivit cărora decizia în litigiu nu presupune măsuri de executare.
- 38 În consecință, Tribunalul a considerat în mod întemeiat la punctul 45 din ordonanța atacată că, independent de faptul dacă decizia în litigiu este un act normativ, condițiile de admisibilitate prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE nu sunt îndeplinite în speță.
- 39 Având în vedere toate aceste considerații, trebuie respins al treilea motiv invocat de Telefónica în susținerea recursului.

Cu privire la al doilea motiv

Argumentele părților

- 40 Telefónica susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept interpretând în mod prea restrictiv noțiunea de beneficiar efectiv al unei scheme de ajutoare care face obiectul unei decizii a Comisiei, astfel cum reiese în special din Hotărârea din 9 iunie 2011, Comitato „Venezia vuole vivere” și alții/Comisia (C-71/09 P, C-73/09 P și C-76/09 P, Rec., p. I-4727). Telefónica arată că, în mod contrar față de ceea ce a statuat Tribunalul la punctele 24 și 25 din ordonanța atacată, aspectul important nu este ca o parte care a beneficiat efectiv de ajutorul în cauză să fie printre cei care trebuie să ramburseze ajutorul cu certitudine, ci ar fi suficient să existe un risc ca interesele sale să fie grav afectate, astfel cum ar fi cazul dacă ar fi obligată să ramburseze ajutorul menționat.
- 41 Or, Telefónica consideră că este expusă din două perspective riscului de a trebui să ramburseze ajutoarele primite în pofida recunoașterii, din partea Comisiei, a încrederii legitime în privința sa. Pe de o parte, excepția de la obligația de recuperare stabilită la articolul 1 alineatele (2) și (3) din decizia în litigiu face în prezent obiectul unei acțiuni în anulare în fața Tribunalului în cauza Deutsche Telekom/Comisia (T-207/10), pendinte în fața acestuia. Dacă această acțiune ar fi admisă, Telefónica ar putea fi obligată să ramburseze ajutoarele pe care le-a primit. Pe de altă parte, constatarea, în aceeași decizie, potrivit căreia normele privind amortizarea fiscală a fondului comercial constituiau un ajutor ilegal ar permite unor terți concurenți ai beneficiarilor acestuia să introducă acțiuni la nivel național pentru a obține o despăgubire pentru orice prejudiciu suferit.
- 42 În schimb, Comisia consideră că jurisprudența impune îndeplinirea a două condiții pentru ca un reclamant să fie vizat individual în împrejurări precum cele din speță. În primul rând, reclamantul ar trebui să aibă calitatea de beneficiar efectiv al unui ajutor individual acordat în temeiul unei scheme de ajutoare. În al doilea rând, acesta ar trebui să fie obligat să restituie ajutorul în cauză sau, cel puțin, să fie expus riscului de a trebui să îl restituie. Contrar afirmațiilor Telefónica, nu ar fi suficient, în schimb, ca reclamantul să fie supus riscului ca interesele sale să fie, într-un mod mai general, grav lezate. Curtea ar fi respins teza potrivit căreia un reclamant ar fi individual vizat din cauza simplului fapt de a fi beneficiarul unei scheme de ajutoare de stat în Hotărârea din 2 februarie 1988, Kwekerij van der Kooy și alții/Comisia (67/85, 68/85 și 70/85, Rec., p. 219, punctul 15), precum și în Hotărârea din 7 decembrie 1993, Federmineria și alții/Comisia (C-6/92, Rec., p. I-6357, punctele 11-16).
- 43 În speță, nu ar exista, în orice caz, niciun risc ca Telefónica să trebuiască să restituie ajutoarele de care a beneficiat, nici chiar ca interesele sale să fie grav lezate, întrucât era evident, de la adoptarea deciziei în litigiu, că aceasta ar beneficia de principiul protecției încrederii legitime.

Aprecierea Curții

- 44 Trebuie amintit că Telefónica nu este destinatarul deciziei în litigiu și că aceasta din urmă presupune măsuri de executare, astfel cum reiese de la punctele 34-36 din prezenta hotărâre.
- 45 În temeiul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, o persoană fizică sau juridică poate formula o acțiune împotriva unui act al cărei destinatar nu este și care presupune măsuri de executare numai dacă acest act o privește direct și individual.
- 46 În ceea ce privește a doua dintre aceste condiții, și anume faptul de a fi afectat individual de actul în cauză, reiese dintr-o jurisprudență constantă că alți subiecți decât destinatarii unei decizii nu pot pretinde că aceasta le privește în mod individual decât dacă această decizie le afectează în considerarea anumitor calități care le sunt specifice sau a unei situații de fapt care le caracterizează în raport cu orice altă persoană și, ca urmare a acestui fapt, le individualizează într-un mod analog celui

al destinatarului (Hotărârea din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia, 25/62, Rec., p. 197, 223, Hotărârea Comitato „Venezia vuole vivere” și alții/Comisia, citată anterior, punctul 52, precum și Hotărârea Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul European și Consiliul, citată anterior, punctul 72).

- 47 Astfel cum a subliniat Tribunalul la punctul 28 din ordonanța atacată, reiese de asemenea dintr-o jurisprudență constantă că posibilitatea de a determina, cu mai mare sau mai mică precizie, numărul sau chiar identitatea subiectelor de drept cărora li se aplică o măsură nu presupune în niciun caz că aceste subiecte trebuie considerate ca fiind vizate în mod individual de această măsură, atât timp cât această aplicare se realizează pe baza unei situații obiective de drept sau de fapt definite în actul în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 noiembrie 2001, Antillean Rice Mills/Consiliul, C-451/98, Rec., p. I-8949, punctul 52).
- 48 Trebuie să se constate că aceasta este situația în ceea ce privește articolul 1 alineatul (1) din decizia în litigiu, a cărui anulare o solicită Telefónica și cu privire la care trebuie, în consecință, să se examineze calitatea procesuală activă a acesteia din urmă. Acest articol 1 alineatul (1) se aplică unor situații determinate în mod obiectiv și produce efecte juridice în privința unor categorii de persoane avute în vedere în mod general și abstract. În consecință, Telefónica nu poate pretinde că este individualizată de această dispoziție.
- 49 Articolul 1 alineatul (1) din decizia în litigiu are ca efect numai împiedicarea, în viitor, a oricărei persoane să beneficieze de schema în cauză. Or, potrivit unei jurisprudențe constante, o întreprindere nu poate, în principiu, să atace o decizie a Comisiei care interzice o schemă de ajutoare dacă ea nu este vizată de acea decizie decât în considerarea apartenenței sale la sectorul în cauză și a calității sale de potențial beneficiar al schemei respective (a se vedea Hotărârea din 19 octombrie 2000, Italia și Sardegna Lines/Comisia, C-15/98 și C-105/99, Rec., p. I-8855, punctul 33 și jurisprudența citată).
- 50 În consecință, Tribunalul a considerat în mod întemeiat, la punctul 41 din ordonanța atacată, că articolul 1 alineatul (1) din decizia în litigiu nu privește individual Telefónica în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE.
- 51 Din cele de mai sus rezultă că al doilea motiv invocat de Telefónica în susținerea recursului său trebuie de asemenea respins.

Cu privire la primul motiv

Argumentele părților

- 52 Telefónica susține că Tribunalul, respingând acțiunea sa ca inadmisibilă, nu a respectat dreptul său la protecție jurisdicțională efectivă care rezultă din articolele 6 și 13 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, precum și din articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.
- 53 Telefónica susține în special că îi este imposibil să obțină un control jurisdicțional pe cale de excepție al articolului 1 alineatul (1) din decizia în litigiu prin provocarea unui litigiu cu administrația fiscală și prin invocarea schemei în cauză în pofida dispariției sale din cadrul juridic spaniol în vigoare, pentru a obține ca instanța națională competentă să sesizeze Curtea cu o întrebare preliminară în aprecierea validității în temeiul articolului 267 primul paragraf litera (b) TFUE. Aceasta ar necesita astfel ca Telefónica să decidă să încalce dreptul, cu alte cuvinte să acționeze în mod deliberat într-un mod contrar legislației în vigoare. Or, prin încălcarea intenționată a dreptului, ea nu numai că ar viola codurile de conduită la care a subscris, ci s-ar expune și unui risc sigur ca administrația fiscală spaniolă să decidă să își exercite puterea de sancțiune în temeiul unei serii de dispoziții ale legislației fiscale aplicabile.

- 54 Comisia amintește că, potrivit jurisprudenței constante a Curții, Tratatul FUE, prin articolele 263 TFUE și 277 TFUE, pe de o parte, și prin articolul 267 TFUE, pe de altă parte, a instituit un sistem complet de căi de atac și de proceduri menite să asigure controlul legalității actelor instituțiilor, pe care l-a încredințat instanței Uniunii.
- 55 Teza susținută de Telefónica potrivit căreia Tribunalul ar fi trebuit să examineze condițiile în care ar fi fost efectiv posibil să se recurgă la calea jurisdicțională națională ar trebui, pe de altă parte, să fie respinsă. Nu ar fi posibil să se admită o interpretare a sistemului căilor de atac potrivit căreia o acțiune directă în anulare în fața instanței Uniunii ar fi deschisă în măsura în care s-ar putea demonstra, după o examinare concretă de către acesta din urmă a normelor procedurale naționale, că acestea nu autorizează particularul să introducă o acțiune care să permită punerea în discuție a validității actului Uniunii contestat. Astfel, un asemenea sistem ar impune ca instanța Uniunii să examineze și să interpreteze dreptul procedural național, ceea ce ar exceda competența sa în cadrul controlului legalității actelor instituțiilor Uniunii. În orice caz, ar fi imposibil ca un particular să dispună de o acțiune în anulare în fața instanței Uniunii, chiar și dacă s-ar dovedi că noamele procedurale naționale nu îi permit să pună în discuție validitatea actului Uniunii contestat decât după încălcarea acestuia.

Aprecierea Curții

- 56 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că Uniunea este o uniune de drept în care actele instituțiilor sale sunt supuse controlului conformității în special cu tratatele, cu principiile generale de drept și cu drepturile fundamentale (Hotărârea Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul European și Consiliul, citată anterior, punctul 91).
- 57 Controlul jurisdicțional al respectării ordinii juridice a Uniunii este asigurat, astfel cum rezultă din cuprinsul articolului 19 alineatul (1) TUE, de Curte și de instanțele statelor membre. În acest scop, Tratatul FUE a instituit, prin articolele 263 TFUE și 277 TFUE, pe de o parte, și prin articolul 267 TFUE, pe de altă parte, un sistem complet de căi de atac și de proceduri menite să asigure controlul legalității actelor Uniunii, pe care l-a încredințat instanței Uniunii (Hotărârea Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul European și Consiliul, citată anterior, punctele 90 și 92).
- 58 Astfel cum reiese de la punctele 34-36 din prezenta hotărâre, decizia în litigiu presupune măsuri de executare, în statul membru respectiv, în privința Telefónica.
- 59 În consecință, chiar dacă Telefónica nu poate, din cauza condițiilor de admisibilitate prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, să atace direct decizia în litigiu în fața instanței Uniunii, ea poate să invoce lipsa de validitate a acestei decizii în fața instanțelor naționale și să le determine pe acestea să se adreseze Curții, în temeiul articolului 267 TFUE, pe calea întrebărilor preliminare, printre altele, prin atacarea în fața acestor instanțe a actului administrativ care îi refuză beneficiul amortizării prevăzute de schema în cauză.
- 60 În consecință, primul motiv invocat de Telefónica în susținerea recursului trebuie respins.
- 61 Întrucât niciunul dintre cele trei motive invocate de Telefónica în susținerea recursului formulat nu poate fi admis, acesta trebuie respins în integralitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 62 În temeiul articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Articolul 138 alineatul (1) din același regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, prevede că partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

63 Întrucât Comisia a solicitat obligarea Telefónica la plata cheltuielilor de judecată, iar Telefónica a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară și hotărăște:

- 1) **Respinge recursul.**
- 2) **Obligă Telefónica SA la plata cheltuielilor de judecată.**

Semnături